

Godkendelse til griseproduktion

Oustedvej 2, 8660 Skanderborg
§16a Husdyrbrugloven

August 2022

Skanderborg
Kommune

DATABLAD

Beliggenhed	Oustedvej 2, 8660 Skanderborg
Ejer	Henrik Næsted Nielsen
Adresse	Tåningvej 50, 8660 Skanderborg
Tlf. nr.	20487389
E-mail.	riisostergaard@mail.tele.dk
Matr. Nr. og Ejerlav	3a og Ris by, Ovsted
CVR nr.	18099195
CHR. nr.	24788
Ejendoms nr.	15505
Driftsansvarlig	Henrik Næsted Nielsen
Brugstype	Svineproduktion
Tilsynsmyndighed	Skanderborg Kommune
Godkendelses dato	3. august 2022
Næste revurdering	2030

Indhold

1.	Afgørelse	5
1.1	Godkendt produktionsareal	5
1.1.1	Frist for udnyttelse	6
1.2	Vilkår	6
1.2.1	Generelle vilkår	6
1.2.2	Vilkår om produktionsareal	6
1.2.3	Vilkår om lugt virkemidler	6
1.2.4	Vilkår om støj	7
1.2.5	Vilkår om håndtering af affald	7
1.2.7	Vilkår om bekæmpelse af skadedyr	7
1.2.8	Vilkår om håndtering af gylle og vaskevand	7
1.2.9	Vilkår om egenkontrol	8
1.2.6	Vilkår til forebyggelse af uheld	8
1.2.7	Vilkår ved ophør	8
1.3	Offentliggørelser	8
1.4	Klagevejledning	9
1.5	Resume af godkendelse	10
1.5.1	Beskrivelse af det ansøgte projekt	10
1.5.2	Forurening og gener fra husdyranlægget	10
1.5.3	Landskabelige- og kulturhistoriske værdier	10
1.5.4	Afgørelse	10
2.	Ansøgning og Miljøvurdering	11
2.1	Lovgivningsmæssig baggrund	11
2.2	Beskrivelse af det ansøgte projekt	11
2.3	Produktionsareal og husdyrhold	13
2.4	Anlæg og Beliggenhed	13
2.4.1	Faste afstandskrav	13
2.4.2	Opbevaringskapacitet	14
2.4.3	Affald	15
2.5	Lugt	15
2.5.1	Kumulation med andre landbrug i samlet bebyggelse	17
2.6	Andre potentielle nabogener	18
2.6.1	Skadedyr	18
2.6.2	Støv	18
2.6.3	Støj	18
2.6.4	Lys	18
2.6.5	Transporter til og fra ejendommen	19
2.7	Jord, grundvand og overfladevand	19
2.7.1	Jord og grundvand	19
2.7.2	Håndtering af overfladevand	19
2.8	Natur	20
2.8.1	Natura 2000	21
2.8.2	Bilag IV arter	21
2.8.3	Anden beskyttet natur	22
2.9	Landskabelige- og kulturhistoriske værdier	24
2.10	BAT	24

2.10.1 Ammoniak	25
2.10.2 Fodring.....	25
2.10.3 Vand- og energiforbrug	25
2.10.4 Management og miljøledelse	26

1. Afgørelse

1.1 Godkendt produktionsareal

Skanderborg Kommune har den 1. marts 2022 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse for husdyrproduktionen på Oustedvej 2, 8660 Skanderborg, matrikel nr. 3a m.fl. omhandlende følgende:

Skanderborg Kommune meddeler hermed godkendelse til et produktionsareal på 1.686 m² på Tåningvej 50, 8660 Skanderborg, bestående af:

- 1.686 m², produktionsareal til slagtesvin, fordelt med 984 m² med delvist spaltegulv og 702 m² med drænet gulv.

Staldanlæggene kan med denne Godkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne, som ses tabel 2.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til *Husdyrgodkendelsesloven*¹ – samt reglerne i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*², som begge har til formål at begrænse forurening og gener fra erhvervs-mæssige husdyrbrug.

Afgørelsen er truffet på grundlag af ansøgning nr. 23290, herunder de beregningsmodeller, som indgik i ansøgningssystemet d. 5. april 2022 og kommunens registreringer og vurderinger. Se yderligere under afsnit 3.

Det aktuelle projekt er vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*. Projektet forudsættes at leve op til de gældende vand- og naturplaner.

Godkendelsen erstatter den tidligere VVM-screeningsafgørelse af 8. november 2004 og efterfølgende anmeldelse efter § 19 d på samme ejendom. Der stilles nye vilkår, som skal sikre at den samlede produktion lever op til kravene i husdyrbrugloven.

Hvis denne godkendelse påklages og derefter hjemsendes, eller ændres til et afslag, vil den oprindelige VVM-screeningsafgørelse fortsat være gældende.

Miljøgodkendelsen skal revurderes første gang otte år efter afgørelsen er truffet og derefter hvert 10. år.

Der gøres opmærksom på at godkendelsen ikke fritager fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og ændringslov af 28. februar 2017.

² Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen nr.1380 af 30. november 2017

1.1.1 Frist for udnyttelse

Senest 6 år efter godkendelsen er meddelt, skal godkendelsen være udnyttet. Hvis en del af afgørelsen ikke er udnyttet, bortfalder den del som ikke er udnyttet.

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet.

1.2 Vilkår

Denne godkendelse meddeles på nedennævnte vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

1.2.1 Generelle vilkår

1. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængelig på landbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om indholdet i godkendelsen.

Landbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, herunder de vilkår som er stillet for godkendelsen.

2. Beredskabsplanen skal være umiddelbart tilgængelig for alle med ærinder i stalden.
3. Opbevaring af diesel og fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

1.2.2 Vilkår om produktionsareal

4. Godkendt produktionsareal

Tabel 1-1 Tilladt produktionsareal

Stalde til slagtesvin	Areal, m ²	Gulvtype	Teknologi
Stald 11	924	Delvist spaltegulv, 25-49 %	-
Stald 3	198	Drænet gulv+ spalter 33%/67%	Hyppig udslusning
Stald 2	60	Delvist spaltegulv, 25-49 %	
Stald 8	406	Drænet gulv+ spalter 33%/67%	Hyppig udslusning
Stald 4	98	Drænet gulv+ spalter 33%/67%	Hyppig udslusning
I alt	1.686		

Staldanlæggene kan med denne godkendelse udnyttes inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

1.2.3 Vilkår om lugt virkemidler

5. Gylle i gyllekanaler skal udsluses mindst hver 7. dage. Udslusningen skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må kun foretages på hverdage. Dokumentation registreres med automatisk logning eller registrering.

1.2.4 Vilkår om støj

6. Husdyrbrugets bidrag til støjniveauet målt ved nabobeboelse i det åbne land må i intet punkt overstige følgende grænseværdier:

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	Ref.tid 8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	Ref.tid 7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	Ref.tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	Ref.tid 8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	Ref.tid 1 timer
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	Ref.tid ½ timer

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

1.2.5 Vilkår om håndtering af affald

7. Affald skal opbevares på en måde, som ikke medfører forurening af omgivelserne, herunder jord, grundvand, vandløb eller luft.
8. Der skal foreligge dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald f.eks. i form af kvitteringer fra aftagende firmaer.
9. Døde dyr skal anmeldes til afhentning senest inden for 24 timer efter konstatering af dødsfaldet. Hvis opbevaringen sker i en container, kan det vente indtil containeren er fuld, dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter påfyldning af containeren er begyndt.
10. Døde dyr skal i tidsrummet indtil afhentning opbevares således, at de er afskærmet mod hunde og vilde dyr på en måde, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

1.2.7 Vilkår om bekæmpelse af skadedyr

11. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Danmarks Jordbrugsforskning, skadedyrlaboratoriet.
12. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

1.2.8 Vilkår om håndtering af gylle og vaskevand

13. I forbindelse med påfyldning af gyllevognen må der ikke spildes flydende husdyrgødning på jorden således, at der er fare for forurening af jord, grundvand, vandløb eller dræn.
14. Der skal anvendes gyllevogn med påmonteret kran, som svinger ind over tanken, eller der skal anlægges en læsseplads, hvorfra spild ledes til en opsamlingsbeholder.
15. Gødning og vaskevand fra udleveringsrampen skal ledes til gyllekanalerne eller til en opsamlingsbeholder og videre til gyllebeholderen.
16. Flydende foder eller gødningsstoffer må ikke ved spild kunne afledes til dræn eller vandløb.

17. Spildevand fra vask af stalde betragtes som flydende husdyrgødning, som skal ledes til en gyllebeholder, da det kan indeholde rester af foder og gødning.
18. Opbevaringsanlæggene for husdyrgødning på ejendommen skal have en opbevaringskapacitet på mindst 9 måneder.

1.2.9 Vilkår om egenkontrol

19. Det skal kunne dokumenteres at ovenstående vilkår er overholdt. Der skal føres en logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
  - Dokumentation for 9 måneders opbevaringskapacitet
  - Dokumentation for håndtering af affald
  - Dokumentation for hyppig udslusning af gylle via automatisk datalogger eller ekstern registrering. Dokumentation skal opbevares mindst 5 år og forevises ved miljøtilsyn.
  - Forbrug af vand og el
  - Dokumentation for fasefodring
  - Dokumentation for min. 100 pct. fytase eller andet letfordøjeligt uorganisk fosfor
  - Miljøledelse; miljøpolitik ud fra de aktuelle miljøforhold på ejendommen, fastsatte miljømål, oplæringsmateriale og en handlingsplan.

1.2.6 Vilkår til forebyggelse af uheld

20. Landbruget skal indrettes og drives således, at spild og andet utilsigtet udslip af forurenende stoffer forhindres og forebygges.
21. Pumpning af gylle til gyllevogn skal ske under opsyn. Pumpeanlægget til og fra gyllebeholderen skal være udformet, så pumpen ikke kan aktiveres ved et tilfælde, evt. ved brug af nøgle.
22. Der skal foreligge en beredskabsplan på ejendomme, med relevante kort og telefonnumre.
23. Ved uheld der afstedkommer risiko for forurening af miljøet, skal beredskabet straks orienteres via tlf. 112.

1.2.7 Vilkår ved ophør

24. Ved ophør af driften på ejendommen skal stalde m.v. rengøres og alle oplag af husdyrgødning, foder, affald og lignende bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

1.3 Offentliggørelser

Skanderborg Kommune offentliggjorde d. 3. marts 2022 at vi havde modtaget en ansøgning om godkendelse af produktion i eksisterende stalde på Oustedvej 2. Dette skete via et opslag på kommunens hjemmeside. Kommunen fik ingen henvendelser i forbindelse med opslaget.

Første udkast til afgørelsen blev den 24. marts 2022 sendt i høring hos ansøger og konsulent.

Naboer inden for konsekvenszonen på 640 m og sagsparter fik ved brev af 2. maj 2022 udkastet tilsendt, og blev orienteret om at de havde mulighed inden for 30 dage at indsende eventuelle kommentarer til Skanderborg Kommune indtil den 1. juni 2022. Kommunen modtog ingen bemærkninger i høringsperioden.

Afgørelsen om godkendelse af husdyrproduktionen Oustedvej 2, 8660 Skanderborg, er truffet den 3. august 2022, og offentliggøres på Skanderborg Kommunes hjemmeside [www.skanderborg.dk/bliv hørt](http://www.skanderborg.dk/bliv_hørt), den 5. august 2022.

1.4 Klagevejledning

Der kan efter kapitel 7 i *Husdyrgodkendelsesloven* klages over kommunens afgørelse. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige d. 2. september 2022.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af nmkn.dk. Klageportalen ligger på borger.dk og virk.dk. Du logger på borger.dk eller virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning. Udnyttelse af afgørelsen i klageperioden, og mens en eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- 2) Klageren får helt eller delvist medhold i klagen
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi, klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis klager har indledt forhandlinger med ansøger og/eller kommunen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret – for eksempel hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Ifølge § 90 i *Husdyrgodkendelsesloven* kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden seks måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Husdyrgodkendelsesloven*.

Kopi af afgørelsen er sendt til:

Henrik Næsted Nielsen
Konsulent Ejler Petersen

Navn	E-mail
Styrelsen for patientsikkerhed, tilsyn og rådgivning Nord	trnord@stps.dk
Det Økologiske Råd	husdyr@ecocouncil.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dnskanderborg-sager@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening	natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg lokalgruppe	skanderborg@dof.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	oestjylland@sportsfiskerforbundet.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Danmarks Fiskeriforening	mail@dkfisk.dk
Forbrugerrådet	fbr@fbr.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd	ae@ae.dk
Miljøforeningen Dover Sogn – kun sager i Dover Sogn	bestyrelse@doversogn.dk

1.5 Resume af godkendelse

1.5.1 Beskrivelse af det ansøgte projekt

Der er søgt om godkendelse af produktion af slagtesvin i det eksisterende anlæg på Oustedvej 2, 8660 Skanderborg. Der er produktion af slagtesvin i anlægget i dag, hvilket der har været siden 2004.

Med denne godkendelse går produktionstilladelsen fra et bestemt antal producerede dyr i en bestemt vægtklasse pr. år, til en godkendelse af et bestemt produktionsareal.

1.5.2 Forurening og gener fra husdyranlægget

Spredning og deposition af ammoniak i omkringliggende naturområder og lugt ved naboer er beregnet i ansøgningsystemet Husdyrgodkendelse.dk. En forudsætning for beregning af lugtemission, er at der foretages hyppig udslusning af gylle fra stalde med drænet gulv.

Det er sandsynliggjort, at alle krav i husdyrbrugloven kan overholdes. Forudsætningerne for beregningerne er stillet som vilkår for godkendelsen.

1.5.3 Landskabelige- og kulturhistoriske værdier

Da der ikke bygges nyt, er der ikke vurderet på landskabelige eller kulturhistoriske værdier.

1.5.4 Afgørelse

Skanderborg Kommune godkender produktion i det eksisterende anlæg, under forudsætning af at vilkårene i denne godkendelse og generelt national gældende lov overholdes.

2. Ansøgning og Miljøvurdering

2.1 Lovgivningsmæssig baggrund

Når et husdyrbrug af den aktuelle type ønskes etableret, udvidet eller ændret til et staldareal med mere end 100 m², skal anlægget vurderes i henhold til § 16a i *Husdyr godkendelsesloven*. Denne godkendelse er således udarbejdet efter *Husdyr godkendelsesloven*, hvori EU's VVM-direktiv³ og IE-direktiv⁴ er indarbejdet.

I godkendelsen er der redegjort for konsekvenserne af at godkende husdyrproduktionen på bedriften, og for påvirkningen af miljøet i bred forstand. Bedriften har ikke biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IE-direktivet.

2.2 Beskrivelse af det ansøgte projekt

Anlægget på Oustedvej 2, 8660 Skanderborg ligger samlet på adressen, og består af fem staldafsnit og to gyllebeholdere. Se figur 2-1.

To af staldafsnittene er med delvist spaltegulv, 50-75 % fast gulv og tre af afsnittene er med drænet gulv og spalter (33/67 %), se tabel 2-1.

Den nyeste, og største stald og gyllebeholder blev opført i 2004. Der har været produktion af grise på ejendommen kontinuert siden. Da der alene søges om godkendelse af produktion på eksisterende produktionsareal, er det ansøgte produktionsareal det samme som nudrift og de arealer der var produktion på for 8 år siden.

---

³ Rådets direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet med senere ændringer (VVM: Vurdering af Virkninger på Miljøet).

⁴ IE-direktivet (Industrial Emissions Directive) samler syv eksisterende direktiver om industriemissioner i ét direktiv.

Figur 2-1 Oversigt over produktionsanlægget

2.3 Produktionsareal og husdyrhold

Husdyrbrugets produktionsramme reguleres ud fra produktionsareal. Derudover har dyretyper og staldd typer, samt evt. anvendelse af miljøteknologier afgørende betydning for husdyrbrugets miljøbelastning.

Det samlede ansøgte produktionsareal på Oustedvej 2, 8660 Skanderborg, er 1.686 m², fordelt på forskellige dyretyper og stalde (se tabel 2-1). Skanderborg Kommune stiller vilkår om, at det angivne produktionsareal, dyretyper og gulvtyper skal overholdes.

Staldanlæggene kan med denne godkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne, hvilket vil være omtrent 9-10.000 slagtesvin pr. år.

Tabel 2-1 Oversigt over stalde, dyretyper og produktionsareal på Oustedvej 2, 8660 Skanderborg, ansøgt drift, nudrift og 8 årsdrift er det samme.

Staldnavn	Staldstørrelse, m ²	Slagtesvin Gulvtype	Produktionsareal, m ²
Stald 11	1.344	Delvist spaltegulv, 25-49 %	924
Stald 3	273	Drænet gulv+ spalter 33%/67%	198
Stald 2	195	Delvist spaltegulv, 25-49 %	60
Stald 8	532	Drænet gulv+ spalter 33%/67%	406
Stald 4	140	Drænet gulv+ spalter 33%/67%	98
			1.686

2.4 Anlæg og Beliggenhed

Husdyranlægget ligger samlet på adressen Oustedvej 2, 8660 Skanderborg. Hele anlægget, herunder den ansøgte stald, ligger ca. 1,4 km vest for byzonen til Tebstrup. Afstanden til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er ca. 260 m til Oustedvej 3 mod øst og Oustedvej 9 mod syd, mens afstanden til samlet bebyggelse er 400 m til Ris, som ligger nord for Oustedvej 2.

2.4.1 Faste afstandskrav

I husdyrbrugloven er en række faste afstandskrav, som etablering af nye anlæg på husdyrbrug, eller udvidelser/ændringer, der kan medføre øget forurening skal overholde, se tabel 2-2.

Tabel 2-2 Generelle afstandskrav jf. husdyrbruksloven §§6 og 8 samt faktiske afstande fra anlægget, målt fra nærmest punkt af anlægget.

	Generelle afstandskrav, m	Aktuel afstand, m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	820
Almene vandforsyningsanlæg	50	600
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	90
Offentlig vej og privat fællesvej	15	250
Levnedsmiddelvirksomhed	25	Over 25
Beboelse på samme ejendom	15	4
Naboskel, nærmeste gyllebeholder	30	20

	Generelle afstands- krav, m	Aktuel afstand, m
Nærmeste eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Rammeområde vest for Tebstrup)	50	Ca. 1.160
Nærmeste område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. (Ousted Kirke)	50	Ca. 290
Nærmeste nabobeboelser uden landbrugspligt, Oustedvej 3 og Oustedvej 9	50	Ca. 260

Afstanden fra stald 4 til boligen på ejendommen er kun ca. 4 m. Dermed overholdes afstandskravet på 15 m ikke.

Afstanden fra den sydligste gyllebeholder til naboskel syd for er ca. 20 m. Dermed overholdes afstandskravet på 30 m til naboskel ikke.

Da der er produktion i stald 4 nu og fortsat vil være det, vil ændringen af gener i boligen på ejendommen være uden betydning.

Gyllebeholderen anvendes i dag til opbevaring af gylle, hvilket det også vil blive fremover. Driften af beholderen vil dermed være uændret. Der findes ingen boliger på nabo-matriklen, som ligger mindre end 30 m fra gyllebeholderen.

Da både stald og gyllebeholder er eksisterende og driften af begge dele vil være uændret, er det kommunes vurdering, at der ikke vil være øget forurening i forbindelse med godkendelse af anlægget i denne miljøgodkendelse.

Skanderborg kommune vurderer på den baggrund, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne fra anlægget begrænses til det niveau, som er opstillet i husdyrgodkendelsesloven, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug samt de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.

2.4.2 Opbevaringskapacitet

Opbevaringskapaciteten på ejendommen omfatter to gyllebeholderen, som henholdsvis udgør et areal på henholdsvis 454 og 686 m². Volumen på gyllebeholderen er 1.740 og 3.000, i alt 4.740 m³, se tabel 2-3. Som overdækning på gyllebeholderen anvendes naturligt flydelag.

I Miljøkonsekvensrapporten er beregnet, at der produceres ca. 5.000- 5.500 tons husdyrgødning fra staldene om året. Vaskevand og vandspild indgår i normtallene for de enkelte dyretyper.

Det giver en opbevaringskapacitet på ca. 10 måneder. Dermed kan vilkåret om minimum 9 måneder opbevaringskapacitet overholdes.

Tabel 2-3 Oversigt over opbevaringsanlæg, der anvendes fremover

Anlæg	Byggeår	m ² / m ³	Seneste 10 års beholderkontrol ⁵	Overdækning
Gyllebeholder	1994	454/1.740	2016	Flydelag
Gyllebeholder	2005	686/3.000	2016	Flydelag

Ifølge *Husdyrgødningens bekendtgørelsen* vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. På den baggrund vurderes den beregnede opbevaringskapacitet at være tilstrækkelig

2.4.3 Affald

Døde dyr afhentes af DAKA, og skal opbevares jf. reglerne i bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr.

Opbevaring og bortskaffelse af affald skal følge det gældende regulativ for Skanderborg Kommune. Det kan til enhver tid ses på www.renosyd.dk.

Der er i regulativet bl.a. krav til opbevaring af farligt affald som f.eks. spildolie: Affaldet skal opbevares i godkendt emballage på en plads med tæt bund, der kan opsamle indholdet fra den største beholder, og pladsen skal være overdækket.

Håndtering af affald er nærmere beskrevet i Miljøkonsekvensrapporten.

Skanderborg Kommune vurderer, at opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

2.5 Lugt

Den primære kilde til lugt fra husdyrbrugets anlæg er fra ventilation af staldene. Afhængigt af vejrforholdene kan der forekomme lugtgener fra staldene. Der kan desuden forekomme lugtgener, når gyllen i gyllebeholderne omrøres i forbindelse med udbringningen - dette sker primært om foråret og sensommer.

Faktaboks

I *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* (bilag 3, pkt. B), er der fastsat lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig på henholdsvis 5, 7 og 15 OUE⁶ pr. m³ luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. Ved lugtgenefstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier med hensyn til de tre forskellige områdetyper netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt,

⁵ Jævnfør *Bekendtgørelse nr. 723 af 12. september 1997 om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand* (med senere ændringer), skal åbne og lukkede beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand på mere end 100 m³ kontrolleres mindst hver 10. år af en autoriseret kontrollør.

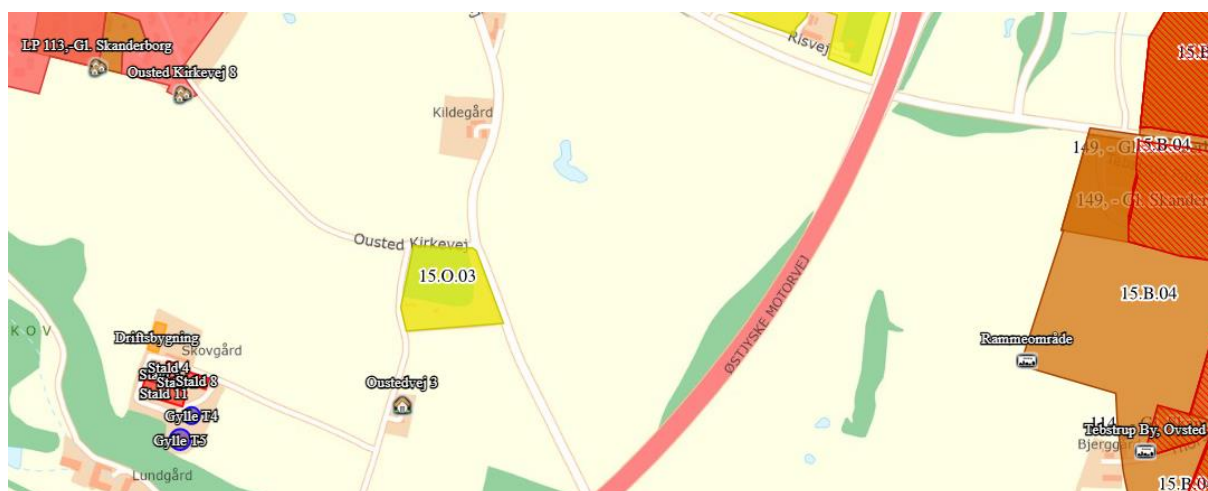
⁶ OUE = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OUE er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 O_UE pr. m³ luft ikke overskrides i mere end en procent af tiden.

Lugtgenefstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter fra den del af byzone og den pågældende beboelse i samlet bebyggelse, der ligger nærmest det pågældende staldanlæg, er andre husdyrbrug med mere en ammoniakemission på mere end 750 kg N/år. Tilsvarende forøges lugtgenefstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig uden landbrugspligt. Dette sker for at indregne effekten (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgenefstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

I figur 2-2 fremgår hvilke punkter, der er foretaget lugtberegning til.

Figur 2-2 Lugtberegningspunkter

Nærmeste nabo uden landbrugspligt på ejendommen er Oustedvej 3. Nærmeste samlede bebyggelse i landzone er Ris, og nærmeste by med byzone er Tebstrup. Her er regnet både til den nuværende byzonegrænse og til det område, som er udlagt i kommuneplanen som fremtidig byzone.

Tabel 2-4 Beregnede lugtgenefstande i husdyr godkendelse.dk. Beregningen sker fra lugtcentrum på anlægget.

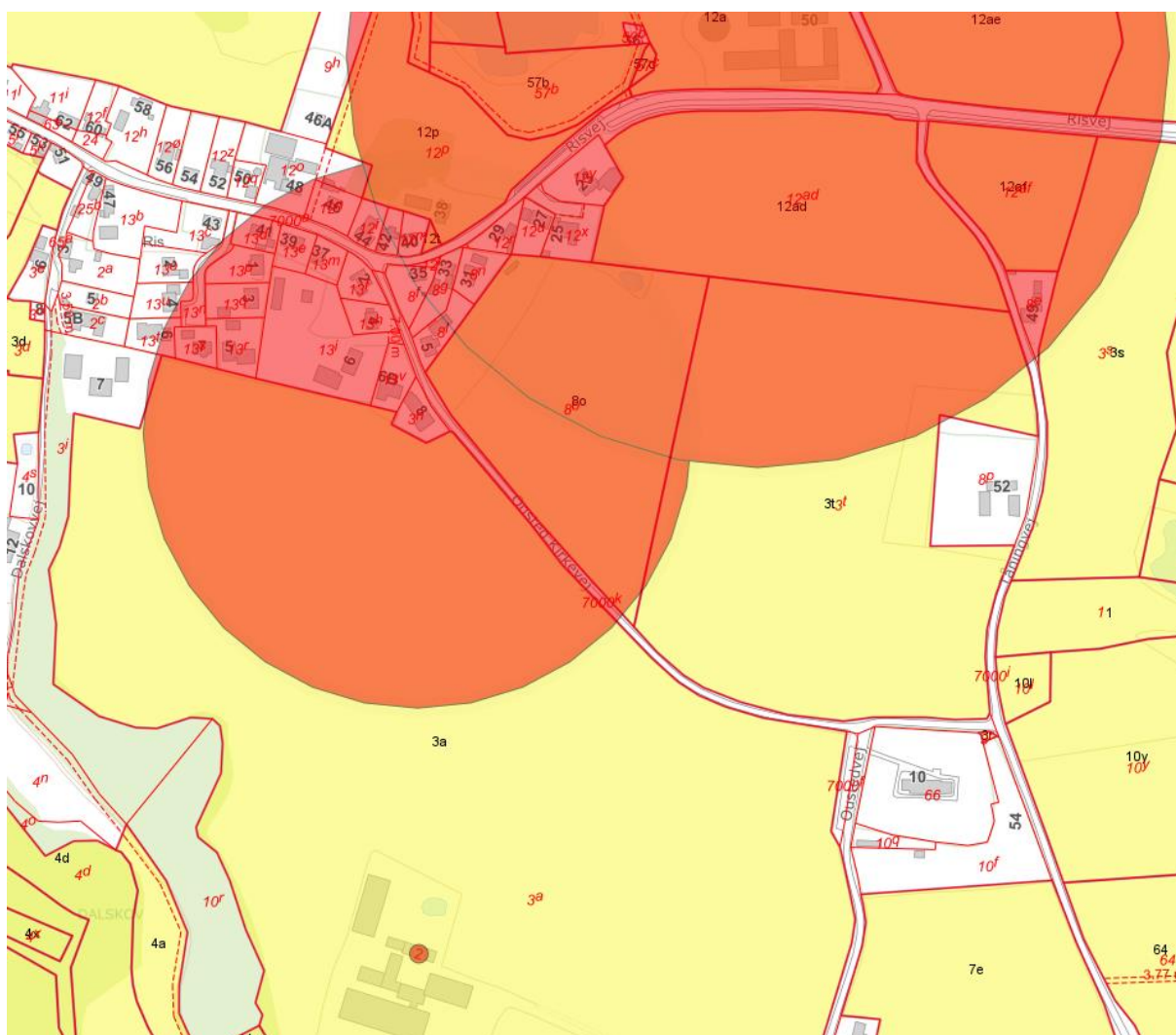
Områdetype	Lugtgenefstand, ansøgt drift, m	Faktisk afstand fra staldanlægget, m
Byzone, 5 O _U , Rammeområde vest for Tebstrup	536	1.224
Samlet bebyggelse, 7 O _U , Ousted kirkevej 8, Ris	398	416
Samlet bebyggelse, 7 O _U , kumulation; + 10% (se afsnit 2.5.1)	438	495

Områdetype	Lugtgenæafstand, ansøgt drift, m	Faktisk afstand fra staldanlægget, m
Enkeltbolig ⁷ , 15 OU, Oustedvej 3	180	330

2.5.1 Kumulation med andre landbrug i samlet bebyggelse

Samlet bebyggelse er defineret som mere end 6 boliger inden for 200 m, uden landbrugspligt, som ikke er ejet af ansøger. Nærmeste bolig, som udløser samlet bebyggelse i Ris er Ousted Kirkevej 8. Inden for 300 m fra Tåningvej 50 og den samlede bebyggelse er flere boliger, Ousted Kirkevej 5 ligger nærmest Oustedvej 2. Se figur 2-3.

Figur 2-3 Radius på 200 m omkring Ousted Kirkevej 8 og 300m radius omkring Tåningvej 50. Ousted Kirkevej 5 er den bolig nærmest Oustedvej 2 inden for fælles-mængden af de to cirkler

⁷ Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter *Landbrugslovens* regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, indgår ikke.

Dermed skal geneafstanden til Ousted Kirkevej 5 forøges med 10 %. Geneafstanden til Ousted Kirkevej 5 bliver dermed 437,9 m. Afstanden fra anlægget på Oustedvej 2 er 494,4 m. Dermed overholdes også denne geneafstand.

Forudsætningen for lugtberegningen i husdyrgodkendelse.dk er, at der sker udslusnings af gylle fra staldene med drænet gulv mindst en gang om ugen (hyppig udslusning), hvilket Miljøstyrelsen har vurderet kan reducere lugtemission med 20 %. Dette stilles som vilkår for godkendelsen.

2.6 Andre potentielle nabogener

2.6.1 Skadedyr

Fluer i stor mængde kan give anledning til gener hos naboer, selvom disse ligger langt væk. Gyllekanaler og strøelse er gode udklækningssteder for fluerne. Det er oplyst i den Miljøkonsekvensrapporten, at der anvendes rovfluer i gyllekummerne. Dermed vurderes, at der ikke vil opstå gene for naboer.

Da det drejer sig om lukkede stalde, samt foderet opbevares i lukkede fodersiloer, vurderer Skanderborg kommune, at der ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer og andre skadedyr på husdyrbruget til gene for naboerne.

2.6.2 Støv

Der vil forekomme støv fra staldventilationen og håndtering af foder. Da der anvendes vådfoder på ejendommen, er risikoen for støv herfra begrænset.

Derudover kan der opstå støvgener, når der kører tunge køretøjer på tilkørselsvejen. Der ingen naboer langs tilkørselsvejen.

Skanderborg Kommune vurderer på denne baggrund at risikoen for støvgener fra produktionen er begrænset.

2.6.3 Støj

Støjkilderne vil hovedsageligt være ventilationsanlæggene og foderanlægget inklusive transportsnegle for kornet, mølle og blandingsanlæg, se yderligere i Miljøkonsekvensrapporten. Da der er forholdsvis langt til nærmeste nabo, vurderer vi, at husdyrbruget kan overholde støjgrænserne for ”Type 3. Blandet bolig og erhverv” i støjvejledningen nr. 5 / 1984. Disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugsvirksomheder i det åbne land.

Der er opstillet et vilkår i forbindelse med støj, som kan komme i anvendelse, hvis der kommer klager over støj fra ejendommen.

2.6.4 Lys

Det er oplyst i Miljøkonsekvensrapporten, at der er udendørs belysning ved indgang, ind- og udleveringsrum og ved foderladen, som tændes ved hjælp af en sensor. Øvrige bygninger og bevoksning syd og sydøst for ejendommen vil skærme, så lyset kan formentlig ikke ses fra nabo-ejendommene.

På denne baggrund vurderes, at belysning i forbindelse med produktionen, ikke vil være til gene for naboer.

2.6.5 Transporter til og fra ejendommen

I Miljøkonsekvensrapporten er opgjort, at der er ca. 356 transporter til og fra ejendommen på et år, fordelt på transporter af dyr til og fra ejendommen, levering af foder, afhentning af gylle mv.

Da gyllen leveres til biogas hver uge, er alle transporterne jævnt fordelt over året. Det betyder, at der er ca. 1 transport om dagen i gennemsnit til/fra ejendommen. Heraf vil nogen kører mod syd, ad Oustedvej og nogle mod nord.

Der har ikke været foretaget trafiktællinger på Oustedvej. De nærmeste trafiktællinger er på Risvej i Ris og ved til- og frakørsel til motorvejen, også på Risvej i 2018 og 2019.

Ved motorvejs til/frakørslen på Risvej blev målet 8-900 årsdøgntrafik, heraf 36 lastbiler. Mindre end 1 af disse lastbil-transporter vil være i forbindelse med produktionen på Oustedvej 2. I Ris blev registreret en årsdøgntrafik på 534, heraf 65 lastbiler.

Skanderborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes. Vi ser derfor ingen grund til at regulere transporterne på husdyrbrugets interne veje.

Færdsel på offentlig vej er omfattet af færdselsloven, hvor politiet er myndighed, og kan derfor ikke reguleres i denne godkendelse.

2.7 Jord, grundvand og overfladevand

Risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand er som udgangspunkt sikret via anden lovgivning.

2.7.1 Jord og grundvand

Anlægget er placeret inden for et område udpeget som følsomt drikkevandområde.

Skanderborg kommune vurderer, at den en gældende bekendtgørelse om olietanke sikrer mod olieforurening af jord og grundvand.

Ligeledes vurderer Skanderborg Kommune, at når reglerne for opbevaring og anvendelse af sprøjtemidler overholdes og retningslinjer i kommunale indsatsplaner følges, sikres både jord, grundvand og overfladevand mod forurening.

Spildevand håndteres ligeledes efter gældende lovgivning, og vaskevand fra staldene ledes til gyllebeholder.

2.7.2 Håndtering af overfladevand

Fremover bliver tagfladerne på ejendommen. Regnvand som falder på tage og befæstede arealer ledes til faskine syd for staldene, hvor det nedsives. Dette blev etableret da den nyeste stald blev bygget, tegning indgår i den Miljøtekniske redegørelse.

2.8 Natur

Den samlede ammoniakemission i nudrift og ansøgt drift fra stald og gødningsopbevaringslager, er beregnet med beregningsmodellen i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk (skema 232900). Med denne godkendelse vil ammoniakemissionen være uændret, da produktionsarealet er uændret. Den samlede ammoniakemission er beregnet til 3.910 kg N/ha/år.

Faktaboks

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfald) fra et husdyrbrug vil - afhængigt af flere forhold - på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere ammoniakdepositionen i forhold til omkringliggende natur.

I henhold til § 7 i *Husdyrgodkendelsesloven* er etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end ti meter til, eller helt eller delvis inden for, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) eller nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **uden for** internationale beskyttelsesområder.

Jævnfør *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3, inddeles naturtyperne, omfattet af *Husdyrgodkendelseslovens* § 7, i tre kategorier:

Kategori 1-natur. Naturområder beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt af Naturstyrelsen.

Kategori 2-natur. Naturområder beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: højmoser, lobeliesøer, heder større end ti ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens*⁸ § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3.

Kategori 3-natur. Ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3, og ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturtyper. Den tilladte maksimale **total**deposition fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af husdyrbrug i nærheden (Antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af kumulation). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, der søger om en miljøgodkendelse, være en **total**deposition på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug ud over husdyrbruget, der søger, falder den tilladte **total**deposition til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget der søger, må **total**depositionen fra husdyrbruget, der søger om en miljøgodkendelse, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr år.

⁸ Lovbekendtgørelse nr. 951 af 3. juli 2013 af lov om naturbeskyttelse (med senere ændringer).

Den maksimale tilladte **total**deposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, mens den maksimale tilladte **mer**deposition til kategori 3-natur som udgangspunkt er 1,0 kg N pr. ha pr. år.

Kommunen kan i konkrete tilfælde tillade en merdeposition til kategori 3-natur, der er større end 1,0 kg N pr. ha pr. år, men kan ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N pr. ha pr. år. Kommunen skal efter nærmere kriterier foretage en konkret vurdering af, om der er tale om særlige regionale eller lokale naturinteresser og af, om der skal stilles krav til den maksimale kvælstof-merdeposition.

2.8.1 Natura 2000

Faktaboks

EU har udpeget naturområder, som er særligt værdifulde, set i et europæisk perspektiv. Områderne kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat- og fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Såfremt marker er helt eller delvist beliggende inden for habitatafgrænsningerne skal ændringer i dyrknings- og gødningsintensiteten anmeldes til den kommune, hvori marken er beliggende.

Nærmeste kategori 1-natur er Yding skov og Ejer skov, som ligger ca.3,4 km nordvest for anlægget.

Det skrappeste afskæringskriterie for totaldeposition er 0,2 kg N/ha/år, hvilket gælder for husdyrbrug, hvor der er mere end et andet husdyrbrug som påvirker samme naturområder. Når der ikke er andre husdyrbrug i nærheden, er afskæringskriteriet en total deposition på 0,7 kg N/ha/år. Depositionen som følge af den ansøgte produktion er beregnet til 0,00 kg N/ha/år, og overholder dermed afskæringskriteriet.

Da det nærmeste Natura2000 område ikke påvirkes af emissioner direkte af det ansøgte anlæg, vurderes det, at ingen Natura2000 områder vil blive påvirket af projektet. En nærmere beskrivelse af området er derfor undladt.

2.8.2 Bilag IV arter

Faktaboks

Af EF-habitatdirektivets⁹ bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder/habitat-områder eller udenfor. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder.

Den eneste bilag IV art, der findes i området, og som er relevant i forbindelse med at de ansøgte stalde, er stor vandsalamander. Stor vandsalamander har kendte, men spredte forekomster i området. Stor

⁹ EF-habitatdirektivet fra 1992 (*Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter* (med senere ændringer)).

vandsalamander yngler i rene vandhuller, og kan bruge alle vandhuller som rastesteder. Den overvintre på land.

Ammoniakdepositionen fra produktionen til vandhuller i nærheden vurderes at være ubetydelig i forhold til den næringsstofftilførsel, der sker med vand fra omkringliggende marker. Stor vandsalamanders levesteder vurderes dermed ikke at blive påvirket af projektet.

Arter af flagermus kan også forekomme, men er ikke relevante i forbindelse med nærværende godkendelse, da der ikke vil være indgreb i potentielle yngle- og rasteområder for flagermus.

2.8.3 Anden beskyttet natur

Da der alene er tale om godkendelse af eksisterende produktionsanlæg, vil mer-depositionen være 0 kg N/ha/år.

Da der ingen mer-deposition kommer i forbindelse med godkendelsen, kan kommunen ikke stille vilkår, som skal begrænse depositionen til anden beskyttet natur og skove i nærheden af anlægget.

Baggrundsdepositionen i området er 15,3 kg N/ha/år, jf. national opgørelse af total kvælstof afsætning. Det nærmest ammoniakfølsomme naturområde er en skov med gammel skovbund, som ligger vest/sydvest for anlægget. Den totale deposition til det nærmeste punkt i denne skov er beregnet til 8,8 kg N/ha/år. Samlet er der en deposition på 24,1 kg N/ha/år i det nærmeste punkt i skoven. Tålegrænsen for gammel skov er på 10-20 kg N/ha/år.

Kommunen har undladt en nærmere præcisering af tålegrænsen, da der ikke sker en mer-deposition ved godkendelse af eksisterende produktionsareal, og kommunen derfor ikke grundlag for at stille skærpende vilkår, selvom tålegrænsen for skoven er overskredet.

Faktaboks

I Kommuneplan'16 for Skanderborg Kommune, er der fastsat mål for naturen i kommunen. Planlægningen af det åbne land, er en afvejning mellem benyttelse og beskyttelse. Kommunen skal derfor fastsætte niveauet for naturbeskyttelsen. Den skal som minimum være i overensstemmelse med EU's naturbeskyttelsesdirektiver, internationale naturbeskyttelseskonventioner og den nationale lovgivning.

De vigtigste naturområder er § 3-områder, der er målsat i A, B og C, jævnfør kommunens naturkvalitetsplanlægning samt kommunens Natura 2000-områder.

De vigtigste naturområder er typisk naturområder, som rummer sjældne arter, sjældne naturtyper eller naturtyper, som udgør et vigtigt element som kildeområde for dyr og planter i kommunens netværk af spredningsveje for dyr og planter.

Faktaboks

En skov er defineret som et areal, der er større end ½ ha og mere end 20 m bred, som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer.

En skov er ammoniakfølsom, når:

- der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller
- der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25, og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.

Årsagen til at gamle skove er ammoniakfølsomme er, at både løv- og nåleskov har en tålegrænse for kvælstofdeposition på 10-20 kg N/ha/ år. Det, som kan skades i skoven, er dels vækstforhold og plantearter via ændringer i jordbundskemien, dels andre følsomme organismer, og endelig i ekstreme tilfælde selve træernes bladvæv og andre planters væv.

Ændring af jordbundskemien har normalt kun uvæsentlig betydning i skov plantet på tidligere landbrugsjord, idet den tidligere kalkning, pløjning og gødskning under landbrugsdyrkningen modvirker ændringerne. I gamle skovområder, som ikke er etableret på tidligere landbrugsjord i de sidste par hundrede år, er jordbunden derimod følsom.

Skov opstået ved tilgroning af naturarealer for mindre end ca. 200 år siden indtager en mellemstilling. Ved en vurdering af ammoniakfølsomhed har det derfor betydning, om skoven har en jordbund, som har båret skov i kort eller lang tid. Jo længere tid, des mere følsom. Hvis jordbunden har været dyrket som landbrugsjord, inden skoven blev etableret og inden for de sidste par hundrede år, er jordbunden mindre følsom.

For at kunne afklare om en skov er ammoniakfølsom, indhentes yderligere oplysninger. Jf. den ovenfor nævnte definition på ammoniakfølsom skov er det således nødvendigt at indhente oplysninger om, hvorvidt der har været skov på arealet i lang tid (mere end 200 år), eller at indhente oplysninger om, hvorvidt der er naturskovsindikerende eller gammelskovsarter i skoven.

Oplysninger om hvilke skove, der har gammel skovjordbund, må sammenstilles ud fra tilgængeligt kortmateriale. Hvis skoven både findes på kort fra ca. 200 år siden og i dag, og der ikke er kort, der viser, at skoven i mellemtiden var væk i en periode, må skoven anses for at have gammel skovjordbund. Selve træernes alder i skoven spiller kun en rolle, hvis nogle af dem er over 200 år. I så fald er der også tale om gammel skovjordbund. Oplysninger om hvilke skove, der er selvgroede på tidligere uopdyrket naturareal, må søges på tilsvarende vis ved at sammenholde data fra kort.

Desuden vil der være tale om en ammoniakfølsom skov, hvis den rummer en eller flere af de arter, der er naturskovindikerende eller gammelskovsarter, og som er på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovloven. Det følger heraf, at en skov godt kan være ammoniakfølsom, fordi den rummer naturskovindikerende eller gammelskovsarter, selv om der ikke har været skov på arealet i meget lang tid – mere end 200 år. I de fleste tilfælde vil en skov, der rummer sådanne arter, dog være en gammel skov.

2.9 Landskabelige- og kulturhistoriske værdier

Husdyrbrugets beliggenhed skal vurderes i forhold til forskellige udpegninger og beskyttelseshensyn i kommuneplanen og fredninger m.v. Det vil sige relevante bygge- og beskyttelseslinjer, fredede fortidsminder, beskyttede sten- og jorddiger, fredede områder samt landskabelige og kulturhistoriske værdier.

Alle disse beskyttelseshensyn retter sig mod nye bygninger.

I dette tilfælde foregår den ansøgte produktion udelukkende i eksisterende bygninger. Vurdering i forhold til dette er derfor ikke relevant.

2.10 BAT

Faktaboks

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsoptømningsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakemission og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling. For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IE-direktivet), udsender EU-kommissionen såkaldte BREF-dokumenter¹⁰ ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IE-direktivet omfatter. Miljøstyrelsen har udarbejdet Teknologiblade¹¹, hvori dokumenteret teknik er beskrevet, og hvori der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store merudgifterne eventuelt vil være.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er derudover fastlagt BAT-standardvilkår for de gængse husdyrproduktionsgrene, der beskriver en emissionsgrænseværdi for ammoniak som udtryk for en given husdyrproduktions opnåelige BAT-niveau. BAT-niveauet kan opnås ved brug af de dokumenterede teknikker, som er beskrevet i de nævnte Teknologiblade.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug er forskelligt afhængigt af brugsstørrelse.

Ikke-IE brug med mere end 750 kg N/år i ammoniak emission, skal overholde BAT-ammoniak emissionen fastlagt i bekendtgørelsen.

IE-brug skal overholde BAT-ammoniak emissionskravet samt redegøre for miljøledelse, management (godt landmandskab), og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning.

IE-brug er:

- Flere end 750 stipladser til søer
- Flere end 2.000 stipladser til slagtesvin over 30 kg
- Flere end 40.000 stipladser til fjerkræ

¹⁰ Rammerne for dette BREF-dokument, der vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er baseret på punkt 6.6 i Bilag 1 i IPPC-direktiv 96/61/EF om *Anlæg til intensiv fjerkræ- eller svineproduktion med mere end a) 40.000 pladser for fjerkræ, b) 2.000 pladser for slagtesvin (over 30 kg) eller c) 750 pladser for søer.*

¹¹ Teknologiblade er en samling af blade, som Miljøstyrelsen har udarbejdet med vejledende beskrivelser af tekniske løsninger, som kan begrænse forurening fra husdyrproduktion. Teknologiblade er dels opdateringer af gamle "BAT-byggeblade" og dels helt nye.

2.10.1 Ammoniak

Der er metodefrihed i forhold til valg af stalddtype og miljøteknikker, når BAT-ammoniak kravet skal opfyldes. I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er fastlagt emissionsgrænseværdier for husdyrbrug.

Både BAT-krav og den faktiske ammoniak emission for bedriften beregnes i ansøgningssystemet. For den samlede bedrift er ammoniakemissionen ved anvendelse af BAT beregnet til maksimalt at måtte være 3.910 kg N/år (BAT-kravet).

Ammoniakemissionen for det ansøgte projekt er beregnet til 3.910 kg N/år. BAT-kravet for ammoniakemission er dermed opfyldt.

Samlet set vurderer kommunen, at produktionen overholder krav til BAT for stalden.

2.10.2 Fodring

Fodring af dyr på IE-brug skal tilpasses dyrene, så det udnyttelsen optimeres dyrenes forskellige vækst/livs faser. Dette er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. På Oustedvej 2 anvendes to foderblandinger.

For at øge dyrenes udnyttelse af fosfor i foderet, og dermed begrænse mængden af fosfor i gødningen, anvendes fytase i foderet.

Da både anvendelse af fase-fodring og fytase er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (§36), er der alene stillet vilkår under Egen Kontrol, om at der ved tilsyn, skal kunne fremvises dokumentation for at dette overholdes.

2.10.3 Vand- og energiforbrug

For at leve op til BAT er der krav om, at forbruget af vand og energi optimeres. For at kunne følge op på dette, er det i første omgang nødvendigt at registrerer forbruget.

Tabel 2-5 Oversigt over forbrug af vand og energi, norm og faktisk

	Forbrug, norm	Forbrug, faktisk
Elforbrug, kWh	121.4000	128.9000
Vand til produktionen, m ³	8.050	8.050
Dieselolie, l	5.000	5.000

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er fastsat (§ 47) at IE-brug er forpligtet til at anvendes energiefektiv belysning.

For at begrænse vandspild anvendes drikkenipler og krybbe.

Der stilles vilkår under Egen Kontrol, om, som minimum, årlige registreringer af forbruget af både el og vand.

2.10.4 Management og miljøledelse

I Miljøkonsekvensrapporten er beskrevet, at anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i sådan en grad, at der sikres korrekt brug og effekt. Der er fokus på, at der overalt på virksomheden skal være rent og ryddeligt.

Alle ansatte introduceres grundigt til deres arbejde og deltager løbende i ERFA- og udviklingsmøder.

Se yderligere beskrivelse i Miljøkonsekvensrapporten.

Skanderborg kommune vurderer, at BAT-mangement overholdes, når de beskrevne efterleves og der udarbejdes den lovpligtige Miljøledelse.